

V Praze dne 2. září 2014

Č.j.: 12043/2014

Stanovisko

komise pro hodnocení dopadů regulace

k návrhu

vyhlášky o způsobu regulace cen a postupech pro regulaci cen v plynárenství

I. Úvod

Navrhovaná vyhláška prodlužuje regulační období v plynárenství o jeden rok do 31. prosince 2015. Jedná se o ad hoc reakci na návrh novely energetického zákona, který Ministerstvo průmyslu a obchodu nové vlády předložilo do připomínkového řízení. Tento návrh novely zákona zásadně mění principy regulace, takže dva roky připravovaná vyhláška pro IV. regulační období, kterou Energetický regulační úřad (ERÚ) předložil v květnu 2014, pozbyla relevance. Prodloužením platnosti vyhlášky získá ERÚ rok na přípravu nové vyhlášky, která bude v souladu s novelou, aniž by došlo k ohrožení právních jistot dotčených subjektů.

Kromě prodloužení vyhláška zavádí také investiční rozvojový faktor, který má motivovat provozovatele soustav k investiční činnosti. Výhodou prodloužení je také sladění regulačních období v elektroenergetice a plynárenství (tedy za předpokladu, že se vše stihne v očekávaných termínech), kde působí řada integrovaných firem. Návrh však pokračuje v trendu fragmentace právní úpravy energetického trhu, kdy se každému segmentu věnuje speciální vyhláška (plynárenství, teplárenství, elektroenergetika, obnovitelné zdroje atd.), ačkoli jsou tyto oblasti stále úžeji propojené. Návrh vyhlášky rovněž reflektuje změny Občanského zákoníku.

II. Připomínky a návrhy změn

Návrh je motivován snahou zabezpečit stabilní právní a regulační prostředí, které však zároveň podkopává, neboť zavádí precedent, který regulační období de facto zkracuje z očekávaných 5 let na 1 rok. Pokud by se toto mělo stát standardním postupem, pak se jedná o zásadní zhoršení podnikatelského prostředí na českém energetickém trhu. Zpráva RIA by se měla vyjádřit ke způsobům jak riziko opakovaných zkrácení omezit.

Návrh předkládá pouze dvě varianty řešení – nulovou a navrhovanou, což prakticky znamená, že není na výběr, neboť nulová varianta je v rozporu s elementárním principem

právního státu. Zároveň není zřejmé, proč ERÚ neuvedl dva roky připravovaný návrh předložený v květnu 2014, jako další alternativu. Vzhledem k tradiční politické nestabilitě, není jisté, zda a v jaké podobě bude nový zákon schválen, takže pravděpodobnost, že další regulační období (či další protažení) proběhne dle stávajícího zákona, je nenulová. Ovšem, přijmeme-li předpoklad, že do roka bude připravena nová vyhláška, pak lze systémové alternativy uvést až v příští Zprávě RIA.

I tak je třeba předloženou Variantu I. rozpracovat do dvou variant - jedné se zavedením investiční pobídky a druhé bez jejího zavedení. Aktuální znění Zprávy RIA neposkytuje žádné vysvětlení proč je investiční pobídka zavedena (s výjimkou bezobsažné floskule o běžné praxi v jiných zemích EU), ani proč je založena na 50-procentní účasti držitele licence na financování investic (proč ne 40 či 60?). Plynárenství patří k odvětvím, která generují data potřebná ke kvantitativním odhadům dopadů změn regulace, proto by bylo vhodné uvést i tato čísla, pokud jimi ERÚ disponuje.

Ve vyhodnocení nákladů a přínosů předkladatel poukazuje na to, že „obě varianty přináší negativa pokračování v nastavených pravidlech III. regulačního období tak, jak byla poslední dva roky Úřadem popisována a konzultována, přičemž Úřad stále upozorňuje na nutnost aktualizace a úpravy těchto pravidel.“ Logickou otázkou pak je, zda neexistuje varianta, která by je odstranila, byť by její platnost byla omezena jen na rok. Zároveň by měly být zmíněny náklady zmíněných negativ, neboť ty dotčené skupiny ponесou v případě schválení navrhované vyhlášky o rok déle.

V závěru předkladatel zmiňuje, že prodloužená vyhláška sjednocuje „přístup pro sektor plynárenství a elektroenergetiky“, aniž by bylo kdekoli v textu uvedeno v čem toto sjednocení spočívá (kromě sladění počátku regulačních období).

III. Závěr

Prodloužení regulačního období je nesystémové opatření, které nepomáhá kvalitě podnikatelského prostředí, byť v tomto případě dojde alespoň ke sladění cyklu regulačních období v souvisejících odvětvích. Předložená Zpráva RIA nepokrývá všechny relevantní varianty (např. chybí alternativa bez investiční pobídky a její srovnání s aktuální Variantou I). Vzhledem k omezené roční platnosti navrhované úpravy však **Komise RIA doporučuje navrhovanou Zprávu ke schválení.**

Vypracoval: PhDr. Zdeněk Kudrna, PhD.

Prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc., v. r.

předseda komise